BRANDWEER
Fryslân

Aan het college van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Smallingerland
T.a.v. [redacted]
Postbus 10000
9200HA DRACHTEN

Postbus 612
8901 BK LEEUWARDEN
T 088 22 99 666
F 088 22 99 661
I www.brandweerfryslan.nl
E info@brandweerfryslan.nl

Datum	5 mei 2026	Behandeld door	[redacted]	Bijlagen	1
Onze referentie	UIT/57833 Z/25/00023777	Doorkiesnummer	[redacted]		
Uw referentie	2025-FUMO-0110205/244	E-mail	[redacted]		
Uw brief van	3 november 2025			Pand-ID	

Onderwerp Advies Brandweer - Drachten - ruimtelijke ontwikkeling woningbouwlocatie De Hunze – Rectificatie

Geacht college,

Op 3 november 2025 heeft Brandweer Fryslân uw bericht ontvangen om advies te geven op het inrichtingsplan voor de ontwikkeling van grondgebonden woningen aan de Hunze te Drachten. Brandweer Fryslân is om advies gevraagd n.a.v. het advies van de FUMO.

Uitwerking
Het voorliggende advies betreft een advies op grond van het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (Bkl), met als uitgangspunt de Omgevingswet en de Wet Veiligheidsregio's (Wvr) in relatie tot omgevingsveiligheid en de brandweerzorg. De uitwerking hiervan is in de bijlage opgenomen.

Advies
Brandweer Fryslân voorziet in het plangebied enkele knel-/ aandachtspunten met betrekking tot externe veiligheid, bereikbaarheid en bluswater. In overeenstemming met de punten die genoemd zijn in de bijlage van deze brief adviseert Brandweer Fryslân daarom om:

- Op basis van art. 5.15 van het Bkl te verantwoorden of de ontwikkeling aanvaardbaar is gezien het risico.

Indien de ontwikkeling wordt toegestaan adviseert Brandweer Fryslân om:

- De vijf meest oostelijke woningen buiten het brandaandachtsgebied van de buisleiding te situeren (elders in het plangebied);
- Te overwegen om het brandaandachtsgebied aan te wijzen als een brandvoorschriftengebied;
- Verminderd zelfredzame personen en functies ten behoeve hiervan in het omgevingsplan uit te sluiten;
- Toekomstige brand-, explosie- en gifwolkaandachtsgebieden van in of buiten het plangebied gesitueerde risicobronnen uit te sluiten;
- Kennis te nemen van de scenario's uit hoofdstuk 2 en de bijbehorende handelingsperspectieven te communiceren met de toekomstige bewoners;
- Te borgen dat de bestaande wegen voldoen aan de eisen genoemd in paragraaf 3.3 bereikbaarheid;

- Een keermogelijkheid te realiseren bij doodlopende wegen langer dan 80 meter;
- Te borgen dat doodlopende wegen in het plangebied een minimale breedte van 5 meter hebben;
- Kennis te nemen van de locaties van de bestaande brandkranen rondom het plangebied;
- Te borgen dat er een bluswatervoorzienning van minimaal 500 l/min aanwezig is binnen 100 meter van alle grondgebonden woningen.

Afsluiting
Mocht u naar aanleiding van dit advies een nadere toelichting willen, dan kunt u hiervoor contact opnemen met de behandelaar. De contactgegevens vindt u bovenaan in deze brief.

Hoogachtend,

namens het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Fryslân,
voor deze,

[redacted]
clusterhoofd risicobeheersing en planvorming

Deze brief is in een automatisch proces opgemaakt en geaccordeerd en daarom niet ondertekend.

Bijlage 1:
Toelichting op het advies van Brandweer Fryslân

Woningbouwontwikkeling – De Hunze, Drachten

1. Situatie

De gemeente Smallingerland ontwikkelt een woningbouwlocatie aan de Hunze te Drachten waarbij 32 grondgebonden woningen worden gerealiseerd. De percelen hebben grotendeels de bestemming ‘Groen’ en in het midden de bestemming ‘Maatschappelijk’. Het voorgenomen plan voor de realisatie van woningen is daarom in strijd met het Omgevingsplan. Om de ontwikkeling mogelijk te maken dient een vergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) te worden aangevraagd en een ruimtelijk onderbouwing te worden opgesteld.

2. Omgevingsveiligheid

Brandweer Fryslân voorziet in het plangebied een knel-/ aandachtspunt met betrekking tot omgevingsveiligheid.

2.1. Externe veiligheid

Aardgastransportleiding

Ten oosten van het plangebied is een hogedruk aardgastransportleiding gelegen. Het gaat om onderstaande leiding.

Leiding	Diameter	Druk	Invloedsgebied	100% lethaalcontour	Afstand tot plangebied
N-505-60	8,6 inch	40 bar	150 meter	50 meter	ca. 60 meter

Voor een hogedruk aardgastransportleiding is het maatgevende scenario een ‘fakkelbrand’. De kans op het ontstaan van een fakkelbrand is klein.

Wanneer een gaslekkage op een aanwezige buisleiding tot ontbranding komt, zal er een fakkelbrand op de buisleiding ontstaan. Een dergelijke fakkelbrand gaat gepaard met een hoge hittestraling, waardoor tot op de 100%-letaliteitsgrens alle aanwezige personen in de buitenlucht komen te overlijden. Tot op de 1%-letaliteitsgrens (grens brandaandachtsgebied) zal het aantal dodelijke slachtoffers afnemen tot 1%. Daarnaast zal aanwezige bebouwing in brand raken. Het is dus belangrijk dat mensen bij een (dreigende) fakkelbrand van de bron af kunnen vluchten. Hierbij is men op zichzelf aangewezen, omdat de brandweer bij dergelijke hittestraling niet kan optreden. De brandweer kan met beschermende kleding een langdurige inzet plegen bij een warmtestraling van maximaal ‘slechts’ 3 kW/m^2. De hittestraling van het beschreven scenario is in het plangebied tussen de 35 en 10 kW/m^2.

De vijf oostelijke woningen zijn gelegen binnen het brandaandachtsgebied. Uitgaande van de afstand van de buisleiding en de aanwezige hittestraling zal bij een fakkelbrand in het plangebied ca. 40% van de personen buiten komen te overlijden. Binnenshuis zullen ca. 3% van de aanwezigen komen te overlijden. Andere effecten zijn het ontstaan van brandhaarden, het breken van dubbelglas en het vervormen van hout en kunststof.

Het handelingsperspectief voor personen binnen (binnen het brandaandachtsgebied) is om te ontruimen en te vluchten. Voor personen buiten is het handelingsperspectief vluchten (uit het zicht van de brand, onder dekking van objecten zoals muren). Vanaf het plangebied zullen de

aanwezigen van de buisleiding af, in westelijke richting willen vluchten. Dit is gezien de inrichting van het plangebied mogelijk.

Transportroutes gevaarlijke stoffen
Oostelijk van het plangebied is de Zuiderhogeweg gelegen. Over de Zuiderhogeweg vindt plaatselijk vervoer van gevaarlijke stoffen (LPG) plaats. Het maatgevende scenario bij het vervoer van LPG is een 'warme BLEVE'. Onderstaand is het scenario nader uitgewerkt.

Warme BLEVE (Boiling Liquid Expanding Vapor Explosion)
Een scenario welke op transportroutes voor gevaarlijke stoffen kan plaatsvinden is een zogenoemde 'warme BLEVE'. Een warme BLEVE wordt veroorzaakt doordat een aanwezige brand de druk in de LPG-tank doet oplopen. Hierdoor verzwakt en bezwijkt de tankwand. LPG komt vrij en ontsteekt. Er ontstaat een vuurbal en een drukgolf. De effecten van een warme BLEVE zijn warmtestraling, overdruk en scherfwerking.

Binnen 100 meter zullen 40% van de aanwezigen binnenshuis komen te overlijden. Aanwezige personen buitenshuis in het plangebied zullen de genoemde effecten niet overleven. Daarnaast zullen alle brandbare materialen gaan branden. Vanwege de dermate hoge warmtestraling kan de brandweer niet repressief optreden. Alle aanwezige personen in de nabije omgeving zijn hierdoor op zichzelf aangewezen.

Gezien de hierboven beschreven effecten van een warme BLEVE bij een LPG-tankwagen is het van belang dat aanwezige personen kunnen vluchten wanneer dit scenario zich dreigt voor te doen. Hierbij is het van belang dat de vluchtroutes zodanig gecreëerd worden dat er door aanwezige personen van de bron af gevlucht kan worden.

De te realiseren woningen zijn gelegen op een afstand vanaf 110 meter van de Zuiderhogeweg De Zuiderhogeweg is geen doorgaande route voor gevaarlijke stoffen, maar vanuit tellingen van Dufec en vanwege de aanwezigheid van LPG tankstations is bekend dat er vervoer van LPG over de Zuiderhogeweg plaatsvind. Kijkende naar de inrichting van het plangebied is het mogelijk om van de transportroute af te vluchten.

Maatregelen
Op basis van art. 5.15 van het Bkl dienen er maatregelen te worden getroffen ter bescherming van aanwezigen binnen aandachtsgebieden. Indien de ontwikkeling wordt toegestaan is het van belang om de woningen zoveel mogelijk buiten het aandachtsgebied te situeren.

Om de overlevingskans van personen binnen te vergroten kunnen daarnaast bouwkundige maatregelen worden getroffen. Hierbij kan worden gedacht aan het toepassen van brandwerend metselwerk, hittewerende beglazing, dakpannen, scherfvrij glas en hout of stalen kozijnen. Vluchtwegen van de bron af zijn in het plangebied aanwezig.

Advies
Brandweer Fryslân adviseert om:
- Op basis van art. 5.15 van het Bkl te verantwoorden of de ontwikkeling aanvaardbaar is gezien het risico.

Indien de ontwikkeling wordt toegestaan adviseert Brandweer Fryslân om:

- De vijf meest oostelijke woningen buiten het brandaandachtsgebied van de buisleiding te situeren (elders in het plangebied);
- Te overwegen om het brandaandachtsgebied aan te wijzen als een brandvoorschriftengebied;
- Verminderd zelfredzame personen en functies ten behoeve hiervan in het omgevingsplan uit te sluiten;
- Toekomstige brand-, explosie- en gifwolkaandachtsgebieden van in of buiten het plangebied gesitueerde risicobronnen uit te sluiten;
- Kennis te nemen van de scenario's uit hoofdstuk 2 en de bijbehorende handelingsperspectieven te communiceren met de toekomstige bewoners.

3. Advies risico's en brandweerzorg

Brandweer Fryslân heeft de mogelijkheid een advies risico's en brandweerzorg te geven in het kader van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. In een dergelijk advies komen aspecten aan bod die van belang zijn voor de basisbrandweerzorg. Hierbij valt te denken aan onder meer de opkomsttijd, de bereikbaarheid, de beschikbaarheid van bluswater en de zelfredzaamheid.

3.1. Scenario 'brand op verdieping'

En relevant scenario voor de ontwikkeling is brand in één van de woningen in het plangebied. Bij het geschetste scenario zal de inzet van de brandweer primair zijn gericht op blussing en het voorkomen van branduitbreiding. In geval er nog personen aanwezig zijn, zal de prioriteit mede worden gelegd op redding. Een goede opkomsttijd, bereikbaarheid en bluswatervoorziening zijn hiervoor essentieel.

3.2. Opkomsttijd

Op basis van Dekkingsplan 2.0 van Brandweer Fryslân wordt het plangebied beschouwd als brandrisicogebied 2, waarbij een norm van 12 minuten geldt voor de opkomsttijd. Hoe hoger de opkomsttijd, des de groter de kans dat een brand onbeheersbaar wordt. Ook de kans op een succesvolle redding van in nood verkerende personen neemt af naarmate de opkomsttijd toeneemt. De berekende opkomsttijd voor het eerst aankomende blusvoertuig in het plangebied is circa 10 minuten en voldoet daarmee aan de geldende norm.

3.3. Bereikbaarheid

Om de woningen in het plangebied te kunnen bereiken is een (openbare) weg nodig die minimaal 4,5 meter vrije breedte heeft en minimaal 4,2 meter vrije ruimte in de hoogte heeft. Die in de breedte minimaal 3,25 meter verhard is en die berekend is op een totaalgewicht van 30 ton en een asbelasting van 11,5 ton. De benodigde bochtenstraal is R5.5 en R10. Om een brandweervoertuig te kunnen opstellen en om gebruik te maken van alle rondom aangebrachte materiaalkasten zijn deze afmetingen ook nodig.

Daarnaast hanteert de brandweer als uitgangspunt voor de incidentbestrijding dat een locatie via een tweede onafhankelijke route benaderbaar moet zijn. Dit is noodzakelijk, omdat niet gegarandeerd kan worden dat de voor de hand liggende route altijd bruikbaar is. Doodlopende wegen dienen maximaal 80 meter lang te zijn en er dient een keermogelijkheid te zijn.

Tevens is het gewenst dat bij grondgebonden woningen tot op 40 meter van de ingang

opgesteld kan worden, zodat 20 meter inzetdiepte in de verblijven gegarandeerd is. Dit is van belang, omdat de lengte van de slang op een brandweerwagen 60 meter is.

Kijkende naar het plangebied:
- Zijn er twee doodlopende wegen gesitueerd, zodoende zijn de woningen niet via een tweede onafhankelijke route te benaderen. Wel is er een fietspad welke mogelijk als tweede route kan worden gebruikt;
- Is één van de twee doodlopende wegen langer dan 80 meter. Ook hebben beide doodlopende wegen geen keermogelijkheid. Dit is vanuit veiligheidsoogpunt niet wenselijk, maar waarschijnlijk ook voor een vuilniswagen niet;
- Gaan wij ervan uit dat we tot op 40 meter van alle woningen met een brandweerauto kunnen opstellen.

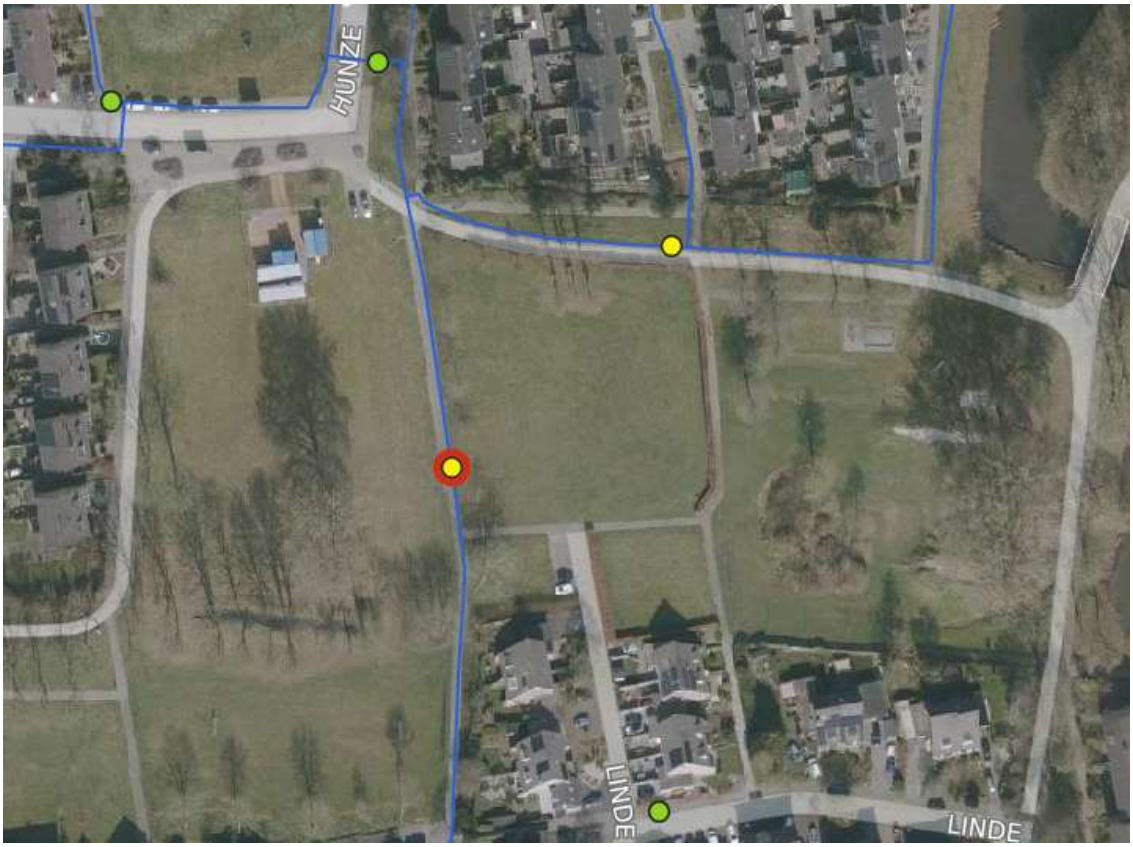
Brandweer Fryslân adviseert om:
- Te borgen dat de bestaande wegen voldoen aan de eisen genoemd in paragraaf 3.3 bereikbaarheid;
- Een keermogelijkheid te realiseren bij doodlopende wegen langer dan 80 meter;
- Te borgen dat doodlopende wegen in het plangebied een minimale breedte van 5 meter hebben.

3.4. Bluswater

Een standaard brandweereenheid beschikt over een watertank van ongeveer 1.500 liter water. Hiermee kan bijvoorbeeld een beginnende keukenbrand worden geblust. Wanneer de brandweer zich met verder ontwikkelde/ grotere branden geconfronteerd ziet, zal zij terugvallen op openbare bluswatervoorzieningen zoals brandkranen of open water.

Voor grondgebonden woningen is gewenst dat binnen 6 minuten minimaal 500 l/min aan bluswater beschikbaar is. Dit kan gerealiseerd worden middels een bluswatervoorzienning (veelal brandkranen) die op maximaal 100 meter van de opstelplaats ligt.

Kijkende naar het plangebied *(figuur 1)* dan zijn er reeds meerdere brandkranen gerealiseerd. De brandkranen liggen in het te ontwikkelen gebied. De vraag is dan ook in hoeverre de brandkranen in de toekomstige situatie nog aanwezig of bruikbaar zullen zijn. Mochten de brandkranen worden verwijderd, dan is het van belang om nieuwe brandkranen te realiseren binnen 100 meter van elke woning.

Figuur 1. *Brandkranen plangebied*

Brandweer Fryslân adviseert om:

- Kennis te nemen van de locaties van de bestaande brandkranen rondom het plangebied;
- Te borgen dat er een bluswatervoorzienning van minimaal 500 l/min aanwezig is binnen 100 meter van alle grondgebonden woningen.